

En søndagsstille ro - om ydmyghed

ved sognepræst Finn Ryneld

“Der er en søndagsstille ro imellem træer og tage”, sådan lyder det i Alex Garffs dejlige efterårs-sang. “Septembers himmel er så blå”. Og endnu i min barndom gav det god mening at synge disse ord. For søndag var i vid udstrækning en helligdag, hvor der herskede fred og ro. Kun sygehuse, politistationer, plejehjem, og andre helt nødvendige samfundsinstitutioner fungerede, og det med nedsat bemanning. Forretningerne - ja selv bilforhandlerne - var lukkede, og begrebet døgnbutik var endnu ikke opfundet. Ligeledes havde værtshuse, biografer, og andre forlystelser forbud mod at holde åbent søndag formiddag. Der herskede således en ganske særlig stemning i byen om søndagen. Hverdagens travlhed og larm var for en stund afløst af næsten mennesketomme gader og en forunderlig stilhed - en søvrig atmosfære ville nogen måske mene.

Sådan er det ikke længere. I vor tid kan det være svært at se forskel på hverdage og helligdage. Dagligvarebutikker har åbent nærmest døgnet rundt, og det er formodentlig kun et spørgsmål om tid, før det samme gælder alle andre forretninger. De underentreprenører, der arbejder for kommunens vej- og parkafdeling slår lige så gerne græs om søndagen som alle andre dage. Og ingen behøver at kede sig, hverken søndag formiddag eller resten af dagen, for biografer, bowlingcentre, og alle andre forlystelsessteder har dørene slået på vid gab hele weekenden. Oplevelsen af søndagen som en ganske særlig dag er derfor også stille og roligt, men sikkert, ved at forsvinde. For mange er den eneste forskel, at søndagen giver mulighed for et tiltrængt afbræk i en stresset tilværelse, hvis man da ikke lige selv hører til blandt dem, der nu må arbejde i weekenden eller farter land og rige rundt i bil for at bringe børn til diverse idrætsarrangementer. Med jævne mellemrum kan man da også i radio og TV høre forældre og arbejdsgivere beklage sig over, at det offentlige ikke stiller pasningstilbud til rådighed hele døgnet rundt. At søndagen har sit navn fra, at det var den dag i ugen Vorherre stod op af graven - at den altså er sønnens dag - og netop derfor er en dag, som skal holdes hellig, er der således næppe ret mange, som tænker på i dag.

Men det er desværre ikke blot søndagen, vi ikke længere holder hellig. Spørgsmålet er, om der overhovedet er noget som helst, der er helligt for os mere - lige bortset fra penge og magt naturligvis. Jesu ord om, at mennesket er Herre over sabbatten og ikke omvendt, er blevet til, at mennesket er Herre over alting. Men det var ikke lige det, han mente. Næsten alt er tilladt i vor tid, så længe det gavner os selv. Om det så også kun er på kort sigt. Respekten for andre mennesker, respekten for vor klode, ja respekten for livet selv, kan til tider synes at ligge på et meget lille sted. Og ordet ydmyghed siger os derfor heller ikke rigtigt noget.

De af os, som er vokset op efter 2. Verdenskrig, er vel nærmest opdraget til at betragte ydmyghed som et forældet begreb og noget, der blot vil skade vore karrieremuligheder. Skønt de færreste i vores generation er særligt Bibelstærke, så er der ihvertfald ét citat, der har brændt sig fast; nemlig ordene om, at man ikke skal sætte sit lys under en skæppe. Og de ord efterlever vi glad og gerne. Med stor flid og dygtighed fremmer vi vor egen sag og tager det så ikke så nøje, om det engang imellem skulle blive på bekostning af andre. En tankegang, der også afspejler sig i vores omgang med naturen. Resultatet er stigende menneskelig armod og tiltagende miljø-problemer.

Og dog - dog kender vi vel alle godt fornemmelsen af ærefrygt og ydmyghed fra situationer, hvor noget for alvor berører os. Det kan være i den berusende oplevelse af en stormende forelskelse, og når vi overværer fødslen af et barn. Det kan være i erkendelsen af

afmagt og hjælpeløshed i forbindelse med et dødsfald. Eller den kan opstå, når vi overvældes ved synet af et gigantisk isfjeld eller skræmmes ved beretningen om orkaner og andre naturkatastrofer. I alle de tilfælde erfarer vi noget, som er større end os selv. Noget vi ikke har magt over og som sætter vore egne evner og vores betydning i den store sammenhæng på plads. Vi tvinges da til at erkende vor lidenhed og afmagt i forhold til alt det som virkelig betyder noget nemlig: Livet, døden, og kærligheden.

Overalt hvor evangeliet taler om ydmyghed er det i denne betydning af ordet. Vorherres ord om, at vi skal ydmyge os og altid sætte os på de nederste pladser, handler ikke om at indtage en klædelig beskeden attitude i mødet med andre mennesker. En beskedenhed, som iøvrigt ofte vil have en tendens til at udvikle et sandt hykleri. For hvis man forholder sig beskedent ud fra håbet om at blive hædret, er der jo slet ikke tale om beskedenhed i egentlig forstand. Der er ikke tale om, at banke nogen på plads og gøre forskel på folk. Nej, med ordet ydmyghed menes, at man erkender sin afmagt i forhold til de helt grundlæggende forhold i tilværelsen. Ydmyghed er at vide sig udleveret til kræfter, der er stærkere end én selv, og dog stole på, at der én, som bekymrer sig og tager hånd om én, når ens egne kræfter ikke længere slår til. At være ydmyg, det er at være lille og ringe i forhold til det, der bestemmer tilværelsen og dog være omgivet af en kærlighed og nåde, som trodser al forstand. På samme måde som det er tilfældet med et lille barn. Selv magter det intet at gøre, og dog er det omgivet af forældrenes omsorg og kærlighed.

Det samme gælder os: Nok er vi små og svage i forhold til mangt og meget. Men vi er kaldt ind i fællesskabet med ham, som magter alt. Ved dåben blev vi kaldt frem fra den nederste plads og anbragt til højbords sammen med ham. Og det på et tidspunkt, hvor vi absolut intet kunne og intet var i verdens øjne. I forhold til Gud gælder det derfor aldrig om at være hurtigst eller snildest og klogest, så man kan få sig manøvreret frem til den bedste plads. For den har man allerede indtaget, nemlig: Pladsen i hans kærlighed og nåde. Og formaningen: "Gå hen og sæt dig på den nederste plads!", er heller ikke en opfordring til klædelig beskedenhed men en påmindelse om, hvor vi kommer fra. Dér fra den nederste plads blev vi kaldt frem, lagt i Guds favn, og vist frem som hans yndling, skønt intet hos os selv gør os fortjent til det.

At tro på det og være tro mod det, det er at udvise den rette ydmyghed.